

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 30. september 2014
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Thomas Rasmussen
Sagsnr.: 2014-0030-2173
Dok.: 1147029

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 935 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 23. april 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Karen Hækkerup

/

Freja Sine Thorsboe

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 935 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke forudsætninger bistandsadvokater har for at være bistandsadvokat for ofre for menneskehandel, og herunder om det i den forbindelse sikres, at bistandsadvokaten har forståelse for eventuelle udlændinges kulturforståelse og særlige forhold i forbindelse med menneskehandlen.”

Svar:

1. Retsplejelovens kapitel 66 a om forurettede (§§ 741 a-741 g) indeholder bl.a. regler om bistandsadvokater.

Det følger således af retsplejelovens § 741 a, at retten i sager om overtrædelse af nærmere bestemte bestemmelser i straffeloven, herunder § 262 a om menneskehandel, kan beskikke en bistandsadvokat for forurettede, eller den forurettedes nære pårørende, hvis den forurettede er afgået ved døden.

Bestemmelserne om bistandsadvokater i retsplejelovens kapitel 66 a blev indført ved lov nr. 253 af 16. juni 1980 (Advokatbistand til den forurettede). Det fremgår af forarbejderne til loven, at bistandsadvokatens opgaver udover støtte til den forurettede under afhøring hos politiet og i retten og bistand ved opgørelsen af eventuelle erstatningskrav vil kunne bestå i rådgivning om særlige hjælpemuligheder, personlig støtte og vejledning, at orientere den forurettede om sagens forløb og at forberede den pågældende på, hvorledes sagen behandles i retten under domsforhandlingen.

Det fremgår i tilknytning hertil, at spørgsmålet om, hvorvidt advokatbistand også på efterforskningsstadiet kan antages at være den mest hensigtsmæssige form for bistand, har været indgående behandlet. Det anføres i den forbindelse i lovforslagets bemærkninger, at advokater i kraft af deres fortrolighed med behandlingen af straffesager i almindelighed må anses for bedst egnede til opgaven uanset, at den forurettede har behov for bistand af psykologisk, lægelig eller social karakter. I sådanne tilfælde vil den beskikkede advokat kunne skønne over, hvilken form for bistand der er behov for at henvise til.

2. For hver ret antager justitsministeren et passende antal advokater til at beskikkes som offentlige forsvarere og til at udføre sager for parter, der har fri proces, samt til at udføre sager for parter for hvem der i øvrigt be-

skikkes en advokat efter reglerne i retsplejeloven, herunder retsplejelovens kapitel 66 a.

De hensyn, der lægges vægt på ved antagelsen af sådanne beneficerede advokater, fremgår af Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 8. juli 2002 om kriterierne for antagelse af offentlige forsvarere og advokater til at udføre sager for parter, der har fri proces.

Det afgørende hensyn ved antagelse af en beneficeret advokat er ansøgerens kvalifikationer. Der lægges i den forbindelse vægt på, om ansøgeren har erfaring med straffesager eller strafferet i øvrigt, om ansøgeren har møderet for landsret, om ansøgeren har procedureerfaring, herunder også fra civile sager, og om ansøgeren har udvist dygtighed og engagement i sit virke som advokat. I øvrigt lægges der vægt på ansøgerens kvalifikationer som procederende advokat, således som disse kvalifikationer fremstår for de pågældende dommere.

Herudover lægges der vægt på køn, alder og hensynet til den geografiske spredning af advokater i retskredsen. Det tilstræbes, at der er i hvert fald er én kvindelig beneficeret advokat i retskredsen.

3. Det kan oplyses, at det flere gange har været overvejet, om der bør stilles specielle krav til de advokater, som beskikkes som bistandsadvokater.

Spørgsmålet om eventuelle specielle krav, herunder om bistandsadvokater bør gennemgå en særlig uddannelse med hensyn til de psykologiske aspekter af opgaven, har således været overvejet i forbindelse med lov nr. 558 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven (Forbedring af voldtægtsorfes retsstilling m.v. og beskikkelse af bistandsadvokat til pårørende til afdøde i straffesager mod politipersonale).

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 1.1 i lovforslag nr. L 160 fremsat 27. april 2005), bygger loven på Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1458/2005 om forbedring af voldtægtsorfes retsstilling. I betænkningen anfører Strafferetsplejeudvalget, at voldtægtsorfes særlige situation og ofte traumatiserende tilstand i sig selv stiller krav til den, der skal bistå dem. Udvalget anser det således for væsentligt, at bistandsadvokaten nærmere forstår bl.a. det pres, som forurettede er udsat for.

Strafferetsplejeudvalget finder imidlertid ikke, at der bør stilles krav om en

særlig uddannelse. Udvalget anfører i den forbindelse for det første, at en gennemførelse af et uddannelseskraav vil være forbundet med betydelige praktiske vanskeligheder og for det andet, at advokater i almindelighed – og beneficerede advokater i særdeleshed – vil have betydelig erfaring med at bistå personer, der befinder sig i en særlig presset situation. Væsentligst anfører udvalget, at det bør fastholdes, at der er tale om en advokatopgave, og at opgaven således ikke består i at yde den forurettede bistand på det psykologiske plan. Advokaten skal derimod bistå forurettede ved at virke for, at forurettede er klar over sine rettigheder, og at disse rettigheder udnyttes i det omfang, forurettede ønsker og har behov for. Med til opgaven hører også at sikre, at forurettede får den professionelle bistand, herunder psykologisk bistand, der er mulighed og behov for.

Der henvises nærmere til betænkningens pkt. 5.2 og til pkt. 3.1.3.2 i lovforslag nr. L 160 fremsat den 27. april 2005.

Spørgsmålet om, hvorvidt der bør stilles særlige kvalifikationskraav til de advokater, der beskikkes som bistandsadvokater for forurettede, har efterfølgende været genovervejet af Strafferetsplejeudvalget. Det fremgår således af udvalgets betænkning nr. 1485/2006 om forurettedes processuelle retsstilling i straffesager, at udvalget ikke fandt grundlag for at ændre den gældende ordning med hensyn til rekruttering mv. af bistandsadvokater, jf. herom betænkningens pkt. 4.3.4.1.